

NOT: Genel sekreter yardımcısının sendika üyesi olmayacağı hakkında

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı: E-53773008-622.02-15578647

04/05/2026

Konu: Görüş (Genel Sekreter Yardımcısının Sendika Üyesi Olup Olamayacağı)

..... BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞINA

İlgi: tarihli ve sayılı yazınız.

Başkanlığınızda genel sekreter yardımcısı olarak görev yapmakta olan personelin sendikaya üye olup olmayacağı hususunda görüş talep edilen ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununun "Sendika üyeliğinin kazanılması" başlıklı 14 üncü maddesinde, "Sendikalara üye olmak serbesttir.

Kamu görevlileri çalıştıkları işyerinin girdiği hizmet kolunda kurulu bir sendikaya üye olabilirler.

Sendikaya üyelik, kamu görevlisinin üç nüsha olarak doldurup imzaladığı üye formu ile sendikaya başvurması ve başvurunun sendika yetkili organınca kabulü ile kazanılır.

Üyelik başvurusu, sendika tarafından en çok otuz gün içinde reddedilmediği takdirde üyelik istemi kabul edilmiş sayılır. Haklı bir sebep gösterilmeden üyeliği kabul edilmeyen kamu görevlisinin, bu kararın kendisine tebliğinden itibaren otuz gün içinde iş davalarına bakmakla görevli mahallî mahkemede dava açma hakkı vardır.

Sendika, üyeliği kesinleşen kamu görevlisinin başvuru belgesinin bir örneğini üyenin kendisine verir, bir örneği sendikada kalır, bir örneğini üyelik ödentisine esas olmak ve dosyasında saklanmak üzere onbeş gün içinde işverene gönderir.

Birden çok sendikaya üye olunamaz. Birden çok sendikaya üyelik halinde sonraki üyelikler geçersizdir.

Aynı tarihli birden fazla üyeliğe ilişkin bildirimler dikkate alınmaz ve bu husus kamu işvereni tarafından ilgiliye ve sendikalara yazılı olarak bildirilir." hükmü ile "Sendika üyesi olamayacaklar" başlıklı 15 inci maddesinde, "Bu Kanuna göre kurulan sendikalara;

a) Cumhurbaşkanlığı merkez teşkilatında, bağlı kurullarında ve Diyanet İşleri Başkanlığı, Savunma Sanayii Başkanlığı ile İletişim Başkanlığı hariç olmak üzere bağlı kuruluşlarında, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinde çalışan kamu görevlileri,

b) Yüksek yargı organlarının başkan ve üyeleri, hâkimler, savcılar ve bu meslekten sayılanlar,

c) Bakanlar, bakan yardımcıları, bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların başkanları, genel müdürleri ve bunların yardımcıları, yönetim kurulu üyeleri, merkez teşkilâtlarının denetim birimleri yöneticileri ve kurul başkanları, hukuk müşavirleri, bölge, il ve ilçe teşkilâtlarının en üst amirleri ile bunlara eşit veya daha üst düzeyde olan kamu görevlileri, ... belediye başkanları ve yardımcıları,

d) Yükseköğretim Kurulu Başkan ve üyeleri ile Yükseköğretim Denetleme Kurulu Başkan ve üyeleri, üniversite ve yüksek teknoloji enstitüsü rektörleri,

e) Mülkî idare amirleri,

f) Silahlı Kuvvetler mensupları,

...

h) Millî İstihbarat Teşkilâtı mensupları,

ı) Bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların merkezi denetim elemanları,

j) Emniyet hizmetleri sınıfı

k) Ceza infaz kurumlarında çalışan kamu görevlileri,

l) Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında görevli subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve sözleşmeli erler,

üye olamazlar ve sendika kuramazlar." hükmü yer almaktadır.

Genel sekreter ve genel sekreter yardımcısı kadrosundaki personel, 4688 sayılı Kanunun 15 inci maddesinde ismen sayılmamakla birlikte mezkûr maddenin yukarıda zikredilen bendinde genel müdürler ve bentte sayılanlara eşit veya daha üst düzeyde olan kamu görevlilerinin sendikaya üye olamayacakları açıkça ifade edilmiştir.

Öte yandan, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun "Personel istihdamı" başlıklı 22 nci maddesinin ikinci fıkrasında ise, "Genel sekreter, belediye başkanının teklifi üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanı tarafından atanır. Genel sekreter kadrosuna atananlar, genel idare hizmeti sınıfına dahil bakanlık genel müdürleri, genel sekreter yardımcısı kadrosuna atananlar bakanlık müstakil daire başkanları, 1. hukuk müşaviri ve daire başkanlığı kadrosuna atananlar ise bakanlık daire başkanları için ilgili mevzuatında öngörülen ek gösterge, makam, görev ve temsil tazminatları ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 152 nci maddesi uyarınca ödenen zam ve tazminatlardan aynen yararlanırlar." hükmü bulunmaktadır.

Ayrıca, 2.11.2023 tarihli ve 32357 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 13.9.2023 tarihli ve E.2023/92, K.2023/156 sayılı Kararında, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan "daire başkanları" ibaresiyle aynı maddenin (d) bendinde yer alan "fakülte dekanları, enstitü ve yüksek okulların müdürleri ile bunların yardımcısı" ibaresi iptal edilmiştir. Mezkûr Karar'da, "25/6/2001 tarihli ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun 15. maddesinin birinci fıkrasının;

A. (c) bendinde yer alan "...daire başkanları..." ibaresinin,

B. (d) bendinde yer alan "... fakülte dekanları, enstitü ve yüksek okulların müdürleri ile bunların yardımcısı," ibaresinin,

Anayasa'ya aykırı olduklarına ve İPTALLERİNE 13/9/2023 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi." açıklaması ile daire başkanlarının sendikaya üye olabileceğine karar verilmiştir.

Öte yandan, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğü'nün 30.04.2026 tarihli ve E-15098465-000-607274 sayılı görüş yazısında, "Bu çerçevede, büyükşehir belediyelerindeki genel sekreter yardımcısı ünvanlı personelin, belediye teşkilat ve kadro yapısında daire başkanının üstü, genel sekreterin altı düzeyde olduğu anlaşılmaktadır.

Bu itibarla; 4688 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinin (c) bendinde yer alan "kurum ve kuruluşların genel müdür yardımcısı ile bunlara eşit veya daha üst düzeyde olan kamu görevlileri" ibaresi ve 5216 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinde genel sekreter yardımcılarının mali ve özlük hakları bakımından "Bakanlık Müstakil Daire Başkanı" düzeyinde tanımlanması birlikte değerlendirildiğinde; Anayasa Mahkemesi'nin "daire başkanları" hakkındaki iptal kararının hiyerarşik olarak daha üst bir makamda bulunan ve belediyenin genel yönetim sevk ve idaresinden sorumlu olan bu ünvanı kapsamadığı, dolayısıyla büyükşehir belediyelerinde genel sekreter yardımcısı olarak görev yapan personelin kanunda belirtilen yasaklı üst düzey kamu görevlileri kapsamında değerlendirilerek 4688 sayılı Kanun kapsamında kurulu kamu görevlileri sendikalarına üye olamayacakları mütalaa edilmektedir." açıklamasına yer verilmiştir.

Bu itibarla, yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğü'nün mezkûr görüşü çerçevesinde genel sekreter yardımcısı kadrosunda görev yapmakta olan personelin sendikaya üye olamayacağı mütalaa edilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

.....

Bakan a.

Yerel Yönetimler Genel Müdürü